

UvA-DARE (Digital Academic Repository)

Observerend leren: een kernactiviteit in in taalvaardigheidsonderwijs

Rijlaarsdam, G.

Publication date

2008

Document Version

Author accepted manuscript

Published in

Handboek ontwerpen talen

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):

Rijlaarsdam, G. (2008). Observerend leren: een kernactiviteit in in taalvaardigheidsonderwijs. In P. Bimmel, J. Canton, D. Fasoglio, & G. Rijlaarsdam (Eds.), *Handboek ontwerpen talen* (pp. 76-94, 197-198). (Kohnstamm kennisreeks). Vossiuspers UvA.
<http://www.ilo.uva.nl/docs/handboek%20ontwerpen%20talen.pdf>

General rights

It is not permitted to download or to forward/distribute the text or part of it without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), other than for strictly personal, individual use, unless the work is under an open content license (like Creative Commons).

Disclaimer/Complaints regulations

If you believe that digital publication of certain material infringes any of your rights or (privacy) interests, please let the Library know, stating your reasons. In case of a legitimate complaint, the Library will make the material inaccessible and/or remove it from the website. Please Ask the Library: <https://uba.uva.nl/en/contact>, or a letter to: Library of the University of Amsterdam, Secretariat, Singel 425, 1012 WP Amsterdam, The Netherlands. You will be contacted as soon as possible.

NOTEN

9. De schrijftaak is een taak die voorgelegd is aan leerlingen uit groep 8 om het peil van het onderwijs Nederlands vast te stellen. (zie Zwarts, Rijlaarsdam, Wolfhagen, Veldhuijzen, & Wesdorp, 1990).
10. De uitgeschreven lesplannen en alle instructiebladen voor leerlingen zijn te vinden op www.ilo.uva.nl/projecten/gert/Smikkelclub/smikkelclub.htm. Tijdens de conferentie Het Schoolvak Nederlands in november 2003 hebben we de lessenserie gedemonstreerd; drie weken later kregen we van een collega die de demonstratie bijwoonde, een bewerking voor 5-havo

(zie voor die lessenserie bovengenoemde website). Inmiddels hebben we ook andere uitwerkingen ontvangen, van Inge Piena, Heleen Vellekoop, Wibo van der Es, Thea Tighelaar-Bos, Nanny Kuijsters. Zie de website.

11. Ontwerpen is ook een praktische aangelegenheid: wat doe je met de directies die klaar zijn en moeten wachten tot de onderzoeksteams klaar zijn? Twee oplossingen hebben we tot nu toe in de praktijk gezien: (1) laat de directies de samenwerking binnen de onderzoeksteams observeren (enigszins gekunsteld); (2) laat de directie een briefje opstellen naar de winnaars en naar de verliezers (goed passend in de communicatieve rol).
12. Eerste en tweede versies van brieven van leerlingen zijn te vinden op de website www.ilo.uva.nl/homepages/gert/Smikkelclub/smikkelclub.htm.
13. Als goede oplossing presenteren Zimmermann & Kitsantas de zin: 'He flew with the same inner control through heavy sea fogs and climbed above them into dazzling clear skies; while every other gull stood on the ground, knowing nothing but the mist and rain.'
14. In dit hoofdstuk maken we een onderscheid tussen L1-leren en L2-leren, het leren van een moderne vreemde taal. L1 is Nederlands (afgezien van Friesland), in de betekenis van thuistaal of moedertaal voor oorspronkelijk Nederlands sprekenden, of in de betekenis van standaardtaal voor diegenen die in Nederland wonen, maar thuis een immigrantentaal spreken.